

A. Čížek

Adolf Anderssen

Antonín Čížek, 2018

Úvod

To, že se nyní objevuje tato kniha, je jen logickým důsledkem mé dřívější překladatelské práce. Přeložil jsem knihu o Morphy a Steinitzovi, Laskerovy a Capablancovy knihy a velké množství knih Aljechina. A tak zde zůstala velká mezera – Anderssen, který ale sám po sobě nic nezanechal. Existuje o něm sice několik monografií, z nichž je ale Gottschallova velmi zastaralá s mnoha chybnými variantami a Burnettova zase jen používá informátorový formát (přičemž v mnoha variantách vychází z Gottschalla). Nezbylo mi tak nic jiného, než přistoupit k vlastní práci.

Mým původním plánem bylo přizpůsobit se době hlavně a sesbírat staré komentáře významných mistrů. Jak se ale ukázalo, těch, které mohou současnému čtenáři něco dát, je k dispozici jen velmi málo. Nezbylo mi tak nic jiného než k takto již získaným partiím doplnit partie z ruských zdrojů a pak jsem chtěl při výběru partií vycházet z jugoslávské Petrovičovy knihy ze série *Veliki majstori šaha*. Jak ale ukázala analýza těchto partií, některé z nich hrál Anderssen velmi špatně a vyhrál je jen díky soupeřovým chybám v závěru. Z tohoto důvodu jsem se rozhodl tyto partie vypustit a nahradit je nějakými jinými, časově jim blízkými.

Původním záměrem také bylo vyhnout se současným komentářům, neboť jsem se domníval, že je tyto partie nemohou snést. Podrobná analýza mi ale ukázala, že jsem se v tomto ohledu mýlil. Ano, většina těchto partií obsahuje oboustranné chyby, ale v mnohem menším měřítku, než jsem čekal. A to mě vedlo k přehodnocení situace. Partie jsou podrobeny důkladným analýzám a to ve stylu „padni, komu padni“. Čtenáři se tak do rukou nedostává obvyklá kniha, kdy ten, komu je věnována, hraje všechny (velmi pečlivě vybrané) partie bezchybně, ale kniha, která má daleko blíž k realitě – k partiím mýlících se lidí s mýlícími se lidmi.

V knize je také velké množství volných partií. To je ale pochopitelné, protože turnajů bylo v té době velmi málo a partie se hrávaly hlavně v kavárnách.

Vzhledem k tomu, že Anderssen byl také šachovým skladatelem, je na koci knihy uvedeno také 60 jeho úloh. Jak ukazují současné šachové motory, jen v jednom případě se v řešení mýlil.

FM Antonín Čížek

Krátký životopis

Mladá léta

Karl Ernst Adolf Anderssen se narodil v chudé rodině ve Vratislavi (tehdy Breslau) v tehdejším Prusku 6. července 1818, kde prožil prakticky celý život a také tam zemřel. Když mu bylo 9 let, naučil ho otec hrát šachy. Později vzpomínal, že mu v jeho šachovém růstu nejvíc dala kniha W. Lewise *Fifty Games between Labourdonnais and McDonnell* (1835). Studoval také knihy J. B. Allgaiera a A. D. Philidora.

Navštěvoval gymnázium svaté Alžběty ve Vratislavi a pak na tamější universitě vystudoval matematiku a filosofii. Poté studoval v Berlíně, kde se seznámil s nejsilnějšími šachisty.

Po ukončení studií v roce 1847 se stal učitelem němčiny a matematiky na Friedrichově gymnáziu ve Vratislavi. Později se přestěhoval do města Stolp (dnešní Ślupsk v Polsku), kde se stal domácím učitelem v jedné rodině. Během té doby také jezdil občas do Berlína, kde se střetával s šachisty tzv. Berlínských plejády.

Významným byl pro Anderssenův rok 1848, kdy dostal možnost střetnout se v zápase se zkušeným mistrem D. Harrwitzem. Tento zápas se hrál ve Vratislavi a měl se hrát na 11 partií. Za stavu 5:5 se však soupeři dohodli, že poslední partii hrát nebudou a zápas prohlásili a remízou.¹

---

¹ Z tohoto období je zajímavé, že ačkoli Anderssenovi soupeři si partie zapisovali a schovávali, Anderssen to nedělal.

Partie

Turnaje a zápasy

1. Anderssen – Harrwitz Daniel, Vratislav m/1 26. 1. 1848

Italská hra

1. e4 e5 2. Jf3 Jc6 3. d4 exd4 4. Sc4 Sc5 5. c3

Chybné by bylo 5. Jg5 Jh6 6. Jxf7 Jxf7 7. Sxf7+ Kxf7 8. Dh5+ g6 9. Dxc5 d5! (možné je i 9... d6) a černý má zjevný náskok ve vývinu.

5... Jf6 6. e5

Po 6. cxd4 by vznikla normální pozice italské hry.

6... d5 7. Sb5 Je4 8. cxd4 Sb4+

Tento tah, i když sám o sobě není špatný, se ve spojení s několika dalšími tahy černého stane příčinou prohry.

Nejčastěji se zde hrává 8... Sb6 (čímž černý neoslabuje svá černá pole, jak tomu bylo v partii) 9. Jc3 0-0 10. Se3 a nyní je možné klidné 10... f5 11. exf6 Jxc3 12. bxc3 Dxf6 (Steinitz – Šiffers, Vídeň 1898) nebo ostřejší 10... Sg4 11. h3 Sh5 12. Db3 Sxf3 13. gxf3 Jxf2 14. Sxf2 Jxd4 15. Sxd4 Dh4+ 16. Kd2 Dxd4+ 17. Kc2 c6 (Bologan – Hráček, Tromsø 2013) v obou případech s vyrovnanými vyhlídkami.

Ve 4. partii zápasu Steinitz – Lasker, New York 1894 se hrálo 8... Se7 9. Jc3 0-0 10. Sd3 f5 11. exf6 Jxf6 a černý také dosáhl vyrovnání.

9. Sd2! Sxd2+?

Výměna střelců jen povede k oslabení černých polí v Harrwitzově táboře. Navíc je nepochopitelné, proč se černý vzdával svého silného střelce, když mohl hrát jednoduché 9... Jxd2. Podle současného stavu teorie pak pokračování 10. Jbxd2 0-0 11. 0-0 Je7 12. a3 Sa5 13. Sd3 (Kryvoručko – Negi, Tromsø 2013) vede ke zhruba vyrovnané pozici, zatímco po 10. Sxc6+ bxc6 11. Jbxd2 0-0 12. Vc1 Sa6 13. Da4 Sxd2+ 14. Kxd2 Sb5 (Ninov – Gaudineau, Francie 2004) má černý za rozbitou pěšcovou strukturu kompenzaci ve figurové hře.

10. Jbxd2 0-0?

Ještě zde se dalo hrát 10... Sd7. Po 11. Sxc6 (11. 0-0 Jxe5) 11... Sxc6 12. 0-0 0-0 13. Dc2 (Kanmazalp – O'Toole, Heraklio 2004) má černý z hlediska pěšcové struktury sice o něco horšího střelce, ale jeho pozice je velmi pevná a pohyblivost jeho střelce hru prakticky vyrovnává.

11. Sxc6 bxc6 12. 0-0 f5?

Tato partie je názornou ukázkou, jak je někdy obtížné dosáhnout lepší pozice. Po 12... c5 by se černý zbavil své největší slabiny (pole c5) a pozice by byla stále ještě vyrovnaná.

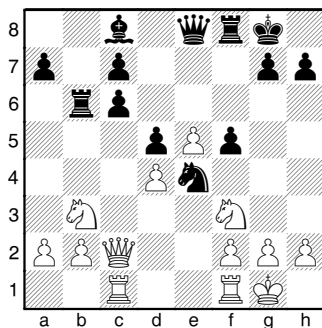
13. Vc1

Teprve teď bílý definitivně fixuje slabinu na c5 a dvojpěšec „c“ se stává nehybným. Ze strategického pohledu je tak bílý už vyhraný.

13... De8 14. Dc2 Vb8 15. Jb3

Tento jezdec směřuje na c5, kde ochromí pozici černého.

15... Vb6

16. Jfd2!

Bílý se zbavuje černého jezdce, což povede k dalšímu oslabení pole c5.

16... Dh5 17. f3 Jxd2 18. Dxd2 f4

Černý uvolňuje pole f5 střelci, ale to nemůže vyrovnat oslabení pole c5, odkud už bílý jezdec nemůže být vyhnán.

19. Jc5 Dg6

Černý se mohl pokusit o pěšcový nástup na královském křídle tahem 19... g5, ale to by v konečném důsledku bylo také výhodné pro bílého. Nicméně jednalo by se přece jen o nějakou akci, již by bílý musel čelit, zatímco po pasivním postupu černého v následujících tazích se bude jeho pozice jen zhoršovat.

20. Vfe1 Se6 21. Vc3 De8 22. Va3 Sf5 23. b3

To je jistější než 23. Vxa7, kdy by po 23... Db8 musel bílý najít pokračování 24. Da5 Vxb2 25. Dxc7, přičemž by pak ještě musel cestu k výhře obtížně hledat. Po tahu v textu je ale situace úplně jiná: bílý získá na dámském křídle pěšce a jeho a-pěšec zde pak bude nezadržitelný.

23... a6

Po 23... Db8 by bylo nejjednodušší 24. e6 a černý by neměl obranu proti Jc5-d7 se ziskem kvality.

24. Vxa6 Vxa6 25. Jxa6 Dc8 26. Jc5 Se6 27. a4 g5

Teď už tento postup nemá žádný smysl. Je ovšem pravdou, že černý už neměl co hrát. Proto by asi bylo nejlepší už zde složit zbraně.

28. a5 Ve8 29. a6 Db8 30. Va1 Da7 31. Db4 Kf7

Nešlo 31... Vb8 pro 32. Dxb8+! Dxb8 33. a7 Da8 34. Jxe6 s neodrazitelnou hrozbou 35. Jxc7.

32. Db7 Db6 33. a7 Dxb7 34. Jxb7 Va8 35. Jd8+ Ke7

Jezdce samozřejmě nejde brát pro 36. a8D.

36. Jxe6 Kxe6 37. b4

Bílý opět brání tahu c6-c5, jímž by se černý trochu uvolnil. Černý teď nemůže jít králem na b7, aby tak získal pěšce a7, protože po výměně věží by bílý pěšec „e“ došel bez zábran do dámy. Pokud ale bude černý jen vyčkávat, otevře bílý tahem g2-g3 hru na královském křídle, kde pak svým králem vtrhne do černé pozice.

Černý se vzdal.

I když se jedná o starou partii, sehrál ji Anderssen strategicky skvěle. Stejně by v dnešní době poustupoval každý mistr. Zůstává sice otázkou, zda tento postup našel Anderssen sám u šachovnice, nebo se ho naučil někde jinde, ale to nic nemění na tom, že se tato partie dá i v dnešní době považovat za vzorovou a mohla by se bez problémů objevit v jakékoli učebnici strategie.

2. Harrwitz Daniel – Anderssen, Vratislav m/10 únor 1848

Šířelcův gambit

1. e4 e5 2. f4 exf4 3. Sc4 Dh4+ 4. Kf1 g5 5. Jc3 Sg7 6. Jf3

Komentovat takového partie je v současné době velmi obtížné. Královský gambit z turnajové praxe téměř vymizel, a když se náhodou objeví, hrají se varianty, které se od dřívějších postupů velmi liší. Zde např. současná teorie doporučuje 6. g3 fxg3 7. Kg2 Dh6 8. hxg3 Dg6 9. d4 d6 10. Jf3 h6 11. e5 s lepší hrou bílého (Wülfling – Schultz, Düsseldorf 1862).

6... Dh5 7. Jd5?

Tento tah je ztrátou tempa. Sám Anderssen v této pozici hrával 7. d4 a 7. h4.

7... Kd8 8. d4 c6

Tímto tahem černý oslabuje postavení svého krále. Lepší by asi bylo 8... d6 s dalším Jg8-e7.

9. Jc3 d6 10. h4 h6 11. Kg1

Lepší by zřejmě bylo 11. Kf2 Dg6 (riskantní by bylo 11... g4 12. Sxf4 gxf3 13. gxf3 Sf8 14. Dd2 a bílý má za obětovanou figuru velký náskok ve vývinu a ovládá centrum) 12. e5 se zhruba vyrovnanými vyhlídkami.

11... g4

Lepší by asi bylo 11... Dg6 s udržováním napětí.

12. Je1 f3 13. Se3

Jinou možností by bylo 13. gxf3 gxf3 14. Jxf3 Sg4 15. Se2 se zhruba vyrovnanými vyhlídkami.

13... f5 14. gxf3 gxf3 15. Kf2?

Tento tah je chyba. Pozice je však složitá a orientace v ní velmi obtížná. Špatné by bylo např. 15. Dxf3 Dxf3 16. Jxf3 fxe4 17. Jxe4 d5 18. Jd6 dxc4 19. Jf7+ Ke7 20. Jxh8 Sxh8 s lepší hrou černého. Zřejmě nejlepším pokračováním bílého by bylo 15. e5 d5 16. Sd3 f4 17. Sf2 Sg4 se zhruba vyrovnanou hrou, kdy by hrozilo, že se černý dvojpěšec „f“ může stát časem slabinou.

15... Jf6

Možné by bylo také 15... fxe4 a bílý nemůže hrát 16. Jxe4 pro 16... d5 se ztrátou figury.

16. Dxf3

Špatné by bylo 16. exf5? pro 16... Jg4+ 17. Kxf3 Ve8 18. Se6 (po ústupu střelce e3 by následovalo 18. e3+ se získáním dámy) 18... Jxe3+ 19. Kxe3 Dxf5 a černý vyhraje.

16... Dxf3+ 17. Kxf3 fxe4+ 18. Ke2

Nešlo 18. Jxe4 Jxe4 19. Kxe4 pro 19... d5+ se získáním figury.

18... d5 19. Sb3 Jg4!

S úmyslem odstranit střelce e3, který hraje důležitou roli v obraně bílého.

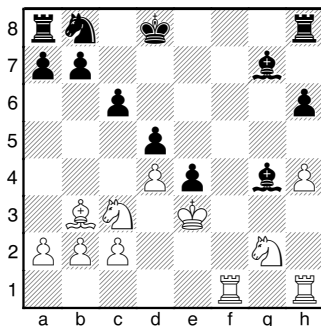
20. Jg2

Po vzetí střelce e3 ovládne Anderssenův královský střelec černá pole šachovnice. O něco lepší by bylo 20. Vg1, což by zpomalilo akce černého. Teď se ale projeví síla černé dvojice střelců.

20... Jxe3 21. Kxe3

Po 21. Jxe3 Sxd4 by bílý ztratil ještě pěšce d4. To by ale bylo asi stále lepší než vazby, do nichž se dostane po tahu v textu.

21... Sg4 22. Vaf1

22... h5!

Uvolňuje střelci pole h6. Černí střelci teď ovládnou celou šachovnici.

23. Jf4

Vazba tohoto jezdce rozhodne. Bílý ale už neměl dobrá pokračování, např. 23. Vf7 Sh6+ 24. Kf2 Jd7 a věž se na 7. řadě nemůže udržet.

23... Sh6 24. Jce2 Vf8 25. Vh2 Ja6 26. c4 Jc7 27. Vc1

Nepomohlo by ani 27. Vhf2 Kd7 28. cxd5 cxd5 29. Jc3 Sf3 a vazba jezdce f4 rozhodne.

27... Sxe2

Bílý se vzdal.

3. Szén Josef – Anderssen, Londýn 2z4 červen 1851

Sicilská hra

1. e4 c5 2. Jf3 Jc6 3. Jc3 e6 4. Sc4

To bylo v té době dost časté pokračování, které hrával i Anderssen. Jeho ideou je zabránit černému v d7-d5. To se ale bílému nemůže při správné hře soupeře podařit (černý nakonec tento tah prosadí a to ještě se ziskem tempa), a proto nemůže být toto pokračování dobré. Dnes se zde hrává 4. d4, 4. Se2 apod.

4... a6 5. a4

To je další nevýhoda tahu Sf1-c4. Bílý musí zabránit postupu b7-b5, v důsledku čehož si oslabuje pole b4. Naopak černý má po a7-a6 pole b5 dobře pokryto.

5... Jge7 6. De2

Ještě i zde by se dalo hrát 6. d4, kdy by po d7-d5 měl bílý možnost ustoupit střelcem na e2. Tahem v textu bílý pokračuje ve svém plánu zabránit černému v tahu d7-d5.

6... Jg6

Dnes by zde černí téměř jednomyslně hráli 6... g6 s dalším Sf8-g7, 0-0 a d7-d5, nebo případným d7-d6 a e6-e5. Je ale pravdou, že i Anderssenův postup je dobrý.

7. d3 Se7 8. Se3 0-0 9. 0-0 f5!

Černý se zmocňuje iniciativy.

10. exf5?

I když už bílý stojí špatně, je tento tah prakticky sebevraždou. Svého centrálního pěšce se neměl za žádnou cenu vzdávat. Nejlepším pokračováním by asi bylo 10. g3 f4 11. Sd2 se špatnou, ale hratelnou pozicí, protože černý by ještě musel dokončit vývin. Pokus o prosazení d3-d4 pomocí 10. Vad1 by nevyšel pro 10... f4 11. Sc1 Jd4 s velkou výhodou černého.

10... Vxf5 11. Jb1

Uvolňují postup 11. d4 zde není možný pro 11... Vxf3 12. Dxf3 cxd4 a černý získá dvě figury za věž. Nejlepší by asi bylo 11. Sa2, ale v tomto případě by měl černý k dispozici mnoho dobrých pokračování jako např. 11... d5 nebo 11... Jb4.

11... b6

Principiálnějším by bylo 11... d5 12. Sb3 e5.

12. c3 Sb7 13. Jbd2 Dc7 14. d4 Jf4 15. Dd1

Vzhledem k tomu, že tohoto jezdce bude bílý stejně muset vzít, měl to udělat okamžitě: 15. Sxf4 Dxf4 16. dxc5 bxc5 17. Sd3 Vf6, a i když zde má černý nesporně iniciativu, dá se pozice bílého (alespoň z dnešního pohledu) ještě docela dobře bránit.

15... Vaf8

To je přirozený vývinový tah, který by hrál bez přemýšlení skoro každý. Přesto však už zde měl černý cestu vedoucí k výhře: 15... cxd4 16. cxd4 Jxg2! 17. Kxg2 Jxd4 18. Sxd4 Df4 19. Vg1 (19. Se3 Dg4+ 20. Kh1 Vxf3) 19... Dxd4 20. Se2 Sb4 21. Jc4 Dg4+ (možné je také 21... Df6 22. Je3 Vf4) 22. Kh1 Sxf3+ 23. Sxf3 Dxf3+ se snadno vyhranou koncovkou.

16. dxc5 bxc5

Pro Anderssena poněkud překvapující zaváhání. Silnější by bylo 16... Je5! 17. Sxf4 Jxf3+ 18. Jxf3 Vxf4 s prudkým útokem.

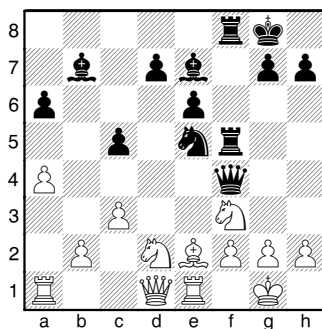
17. Sxf4

Jinak se hrozící oběti 17... Jxg2 prakticky zabránit nedá.

17... Dxf4 18. Vel?

A další hrubá chyba, alespoň z dnešního pohledu. Tímto tahem bílý velmi oslabuje pole f2, na něž se teď zaměří útok černého. O něco lepší by bylo 18. Sd3, i když po 18... Vh5 by byly samozřejmě Anderssenovy útočné šance velmi velké.

18... Je5! 19. Se2

19... Vg5!

Černý se teď zaměřuje na oslabení pole g2, což je zcela logický postup. Přesto by ale bylo ještě o maličko silnější 19... c4, kdy by si černý uvolnil pole c5 pro střelce a současně by bílého dál omezil v pohybu.

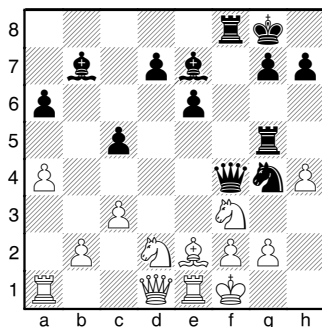
20. Kf1?

Bílý se snaží vyhnout oběti věže na g2, ale to je tak jediné, čeho tímto tahem dosahuje, přičemž pro obranu jím nedělá vůbec nic. Jak si však ukážeme v následující poznámce, ve skutečnosti tímto tahem nemohl zabránit ani této oběti.

20... Jg4

I když je tento tah z hlediska pokračování útoku nejsilnější, po prozaickém 20... Dg4 21. g3 Jxf3 22. Sxf3 Vxf3 by bílý ztratil figuru a asi by mu nezbylo nic jiného než se vzdát. K výhře by vedlo také 20... Vxg2 21. Kxg2 Dg4+ 22. Kh1 (22. Kf1 Dh3+ 23. Kg1 Vf6) 22... Jxf3 23. Sxf3 Vxf3 s rozhodujícími hrozbami po diagonále a8-h1.

21. h4

21... Dh2!?

Tento tah někteří komentátoři kritizují a dokazují, že pokračování 21... Jh2+! by vedlo k forsirovanému matu, např. 22. Kg1 Vxg2+ 23. Kxg2 (23. Kh1 Jxf3 24. Jxf3 Sxf3) 23... Dg4+ 24. Kxh2 Sd6+ 25. Kh1 Dh3+ 26. Kg1 Vf4 27. Jf1 Vg4+ 28. Jg3 Sxg3. V důsledku toho označují tah v textu za spíš efektivní než efektivní. Pokud si ale odmyslíme současné i dřívější analýzy (které dnes dělají počítače a dříve u nich seděli mistři mnoho hodin) a vrátíme se do doby, kdy se tato partie hrála, musíme dojít k závěru, že pokračování v textu je k výhře také plně dostatečné a navíc hrát efektně, tedy pro diváky, bylo v té době zcela běžné. Proto se tento tah černému rozhodně nedá vyčítat.

22. Sc4

Brát dámu samozřejmě nešlo: 22. Jxh2 Vxf2+ 23. Kg1 Vxg2+ 24. Kh1 Jf2#.

22... Dh1+ 23. Ke2 Dxc2 24. Jxg5

Po 24. hxc5 by přišlo 24... Vxf3 a černý vyhraje.

24... Sxg5 25. hxc5 Dxf2+ 26. Kd3 Df5+ 27. Ke2

Nebo 27. Je4 Sxe4+ 28. Vxe4 Jf2+ a černý získá dámu.

27... De5+

Ještě o něco silnější by bylo 27... Jf2! s hrozbou 28... De5+.

28. Kd3 Jf2+ 29. Kc2 Df5+ 30. Kb3 Jxd1 31. Vaxd1 Dxc5 32. Sd3 Vf2 33. Je4 c4+ 34. Ka2

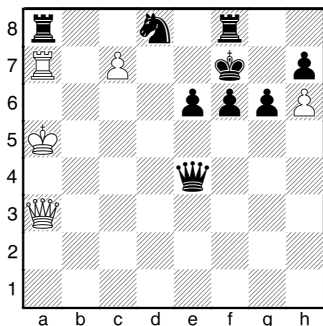
Po 34. Sxc4 by přišlo 34... Sxe4 35. Vxe4 Dg2.

34... Sxe4 35. Sxe4 Da5 36. Va1 Dxc3

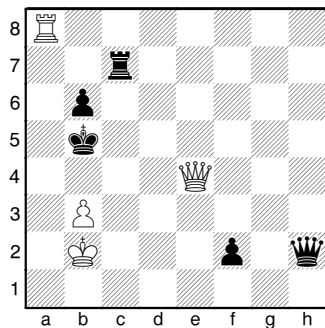
Bílý se vzdal.

Úlohy

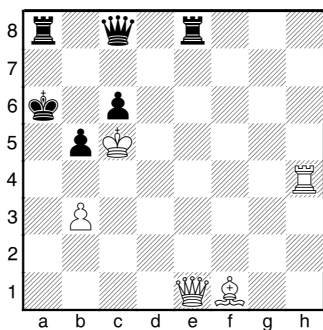
Ve všech pozicích je na tahu bílý.

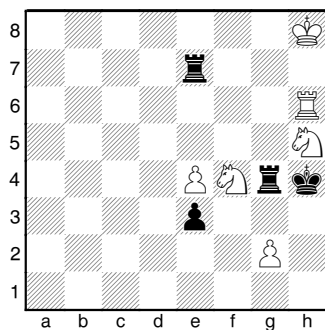
1) mat 3. tahem

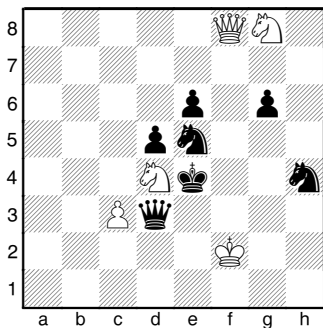
4) mat 4. tahem

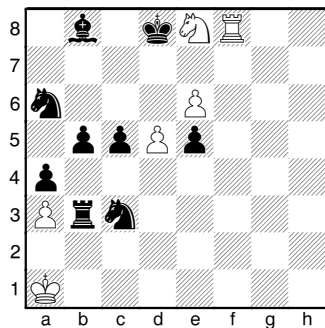
2) mat 3. tahem

5) mat 4. tahem

3) mat 3. tahem

6) mat 5. tahem

Řešení:

1) 1. De7+ Kxe7 2. c8J+ Ke8 3. Jd6#

2) 1. Da5+ Kxa5 (1... Kb7 2. Db6#) **2. Va4+ bxa4 3. b4#**

3) 1. Df5+ exf5 (nebo 1... gxf5, či 1... Jxf5) **2. Jf6+ Kf4 3. Je6#**

4) 1. Dd5+ Vc5 2. Va5+ Kxa5 (2... bxa5 3. Db7#) **3. Da8+ Kb5 4. Da4#**

5) 1. g3+ Vxg3 2. Jf6+ Kg5 3. Vh5+ Kxf4 (3... Kxf6 4. Vf5#) **4. Vf5#**

6) 1. Jd6+ Kc7 (1... Ke7 2. Vf7+ Kxd6 3. Vd7#) **2. Vf7+ Kb6!** (2... Kxd6 3. Vd7#) **3. Vb7+ Ka5 4. Vxb5+ Vxb5 5. Jc4#**

Literatura

- BILGUER P. R. VON: *Handbuch des Schachspiels*, 1. vyd., Verlag von Veit & Comp., Leipzig, 1889
- BURNETT RON, PICKARD SID: *The Chess Games of Adolph Anderssen Master of Attack*, Pickard & Son, Publishers, 1996
- ESTRIN J., PETROSJAN T.: *ZWEISPRINGERSPIEL im Nachzuge*, Das Schacharchiv, Hamburg, 1966
- VON GOTTSCHALL HERMANN: *Adolf Anderssen der Altmeister deutscher Schachspielkunst*, Verlag von Veit & Comp., Leipzig, 1912
- KASPAROV GARRI: *Moji velcí předchůdci 1*, Od Steinitze po Aljechina, ŠACHinfo, 2005
- LÖWENTHAL J.: *Morphy's games of chess*, George Bell and sons, London, 1898
- MARÓCZY GÉZA: *Paul Morphy díl II.*, Dolmen, 2017
- MATANOVIĆ A., RABAR B., MOLEROVIĆ M.: *Enciklopedija šahovskih otvaranja C*, Šahovski informator, Beograd, 1974
- MATANOVIĆ A., RABAR B., MOLEROVIĆ M.: *Enciklopedija šahovskih otvaranja C (5)*, Šahovski informator, Beograd, 2006
- ORBÁN LÁSZLÓ: *Schach-Eröffnungsspiele*, Humboldt-Taschenbuchverlag, München, 1980
- PETROVIĆ SLAVKO: *Anderssen, Veliki majstori šaha 2*, Zagreb 1971
- PINSKI JAN, *Italian game and Evans gambit*, EVERYMAN CHESS, London, 2005
- PINSKI JAN, *The Two Knights Defence*, EVERYMAN CHESS, London, 2004
- RÉTI RICHARD: *Mistři šachovnice*, Dolmen 2015
- RÉTI RICHARD: *Nové ideje v šachu*, Dolmen 2016
- STEINITZ W.: *The Modern Chess Instructor, part I.*, G. P. Putnam's sons, New York 27 & 29 west 23D Street, London, 27 King William st., Strand, 1889
- STEINITZ W.: *The Modern Chess Instructor, part II. – section I.*, W. Steinitz, Chess syndicate, No. 23 & Park Row, New York, 1895
- TARTAKOWER S. AND DU MONT J.: *500 Master Games of Chess*, Dover publications, inc., New York, 1975
- ГЛАЗКОВ И. Б., ЭСТРИН Я. Б.: *Королевский гамбит*, Физкультура и спорт, Москва, 1988
- ЛАСКЕР ЭМАНУИЛ: *Учебник шахматной игры*, Физкультура и спорт, Москва, 1980
- НЕЙШТАДТ Я. И.: *Некоронованные чемпионы*, Физкультура и спорт, Москва, 1975
- НЕЙШТАДТ Я. И.: *Шахматы до Стейница*, Физкультура и спорт, Москва, 1961

ADOLF ANDERSSSEN [online]. [vid. 4.12.2018]. Dostupné z https://cs.wikipedia.org/wiki/Adolf_Anderssen

ADOLF ANDERSSSEN [online]. [vid. 4.12.2018]. Dostupné z https://en.wikipedia.org/wiki/Adolf_Anderssen

ZÁPASY O MISTRA SVĚTA: *Aljechin – Capablanca* [online]. [vid. 23.7.2018]. Dostupné z <http://www.pansach.cz/zapasymys/ac1927.html>

АНДЕРСЕН, АДОЛЬФ [online]. [vid. 4.12.2018]. Dostupné z https://ru.wikipedia.org/wiki/%D0%90%D0%BD%D0%B4%D0%B5%D1%80%D1%81%D0%B5%D0%BD_%D0%90%D0%B4%D0%BE%D0%BB%D1%8C%D1%84

Počítačová analýza byla provedena za pomoci motoru Stockfish 9 64.

Index

Přehled Anderssenových soupeřů

Blackburne – 12	Mongredien – 55
de Lelie – 80	Morphy – 8, 9, 69, D9-D11
Dubois – 17	Nathan – 50
Dufresne – 52, 61, 64, 83	Neumann 87, 91, 92, 95, D14, D21
Eichborn – D3-5	Paulsen – 14, 18, 19, 42, 49, 100
Falkbeer – 53	Perigal – 56
Flechsigt – 47	Pindar – D8
Franke – 46	Pinedo – 79
Gelbfuhs – 43	Pollmächer – 60, 62
Green – 15	Riemann – D22
Hamel – 68	Robey – 13
Hannah – 16	Rosanes – 85, 86
Harrwitz– 1, 2, D1	Rosenthal – 33, 41
Hillel – 66	Schallop – 45, 88, 96
Heral – 40	Smigielski – 63
Kennedy – 100	Staunton – 4
Kieseritzky – 59	Steinitz – 11, 21-25, 35, 36
Kipping – 67	Suhle – 20, 70-73
Kloos – 77	Szén – 3
Kolisch – 10, 74-76	Van't Kruijs – 78
Lange – 30, D12	Von der Lasa – 99
Leffmann – 48	Von Heydebrand – 99
Lelie – D13	Winawer – 37, 44
Löwenthal – 57, 58, 100, D2	Wyvill – 5-7
Mayet – 51, 54, 65, 81, 82, 93, 94, D6, D7	Zukertort – 26-29, 32, 38, 84, 89, 90, 98, D15-D20
Minckwitz – 31, 34, 39, 97	

Přehled zahájení

Střední gambit – 62

Odmítnutý královský gambit – 36, 39

Falkbeerův protigambit – 28, 85, 88

Střelcův gambit – 2, 17, 19, 20, 57-60, 66, 95

Kieseritzkého gambit – 15, 50, 56, 69, 86, 96

Salviův gambit – 23, 29, 90

Ruská hra – 75

Ponzianiho hra – 33, 53

Skotský gambit – 74

Italská hra – 1, 55, 77, 78, 84, 97

Evansův gambit – 8, 22, 24, 27, 30, 32, 34, 35, 38, 41, 43, 54, 61, 64, 67, 73, 76, 81, 91, 93

Hra dvou jezdců v obraně – 52, 79, 80, 83

Španělská hra – 11, 13, 14, 18, 26, 31, 37, 42, 45, 46, 48, 49, 51, 71, 72, 85, 87, 89, 92, 94

Francouzská hra – 12, 40, 47

Sicilská hra – 3, 5-7, 16, 21, 25, 44, 63, 70, 99, 100

Pircova hra – 4

Dámský gambit – 65

Anglická hra – 9

Birdova hra – 10

Obsah

Úvod.....	3
A. Anderssen	4
Mladá léta	4
O Capablancově hře a osobnosti.....	Chyba! Záložka není definována.
Anderssenovy výsledky	Chyba! Záložka není definována.
Turnaje	Chyba! Záložka není definována.
Zápasy	Chyba! Záložka není definována.
Přátelské zápasy.....	Chyba! Záložka není definována.
Anderssenovo ELO.....	Chyba! Záložka není definována.
Partie	5
Turnaje a zápasy	5
Volné partie	Chyba! Záložka není definována.
Konzultační partie.....	Chyba! Záložka není definována.
Úlohy.....	12
Řešení:	13
Dodatek	Chyba! Záložka není definována.
Literatura	14
Index	16
Přehled Anderssenových soupeřů.....	16
Přehled zahájení.....	17
Obsah	18